

Averby banvaktsstuga

Averby banvaktsstuga någon gång på 1920-talet. Banvakt Martin Flodin med hustru Beda utanför det hus som blev deras hem i 40 år.

Omkring 1 km norr om Hjortkvarn på fd. NÖJ ligger Averby banvaktsstuga. Stugan ligger fortfarande där, 1999 trots att järnvägen försvann för över 30 år sedan. Nu används den sedan flera år som sommarstuga.

Mitt intresse för just denna stuga och senare också de andra banvaktsstugorna på fd. Pålsboda - Finspångs järnväg började med att min fru berättade om att hon som barn besökt sin mormors syster och just i Averby banvaktsstuga.

Vi har ett flertal gånger svängt av från stora vägen mot Bo och varit framme till den lilla stugan, gått runt och jag har fått höra om hur det såg ut, i början av 1950-talet. Det lilla lusthuset som nu är borta låg på andra sidan järnvägen och runt stugan fanns en mycket välkött trädgård. Hur otroligt fint det var i den lilla kammaren i huset och hur spännande det var att gå uppför trappan upp till vinden.

Stugan byggdes till trafikstarten 1874 på den nya linjen mellan Pålsboda och Finspång. Alla vaktstugorna byggdes efter en ritning som med stor säkerhet gjorts av den för betydligt större husbyggen, välkända arkitekten Axel Kumlein.

Han ritade de flesta av de byggnaderna som den nya järnvägen behövde.

Huset har 1 rum och kök, med hall och en vind som man når genom en trappa i skafferiet innanför köket. Huset är inte stort och får med sin geometri och sina snickerier ett utseende nästan som en lekstuga. Under stugan finns en källare, den var möjlig att placera där eftersom stugan ligger i en sluttning.

Ursprungligen hade stugan nummer 4, men kom senare enbart att kallas och skyltas Averby. Den första banvakten som bodde i stugan var Karl Axel Andersson som med hustru och tre barn bodde här fram till 1879 då han flyttade till banvaktsstuga nr: 6 i Trolleflod. Utöver honom har sex banvakter bott i stugan, dessa är följande:

1874 - 1879	Karl Axel Andersson	Född 1844
1879 - 1880	Pehr Johan Hansson	Född 1850
1880 - 1882	Anders Larsson	Född 1843
1882 - 1882	Karl Johan Skager	Född 1849
1882 - 1886	Carl August Rydin	Född 1852
1886 - 1914	Per August Larsson	Född 1849
1914 - 1955?	Gustav Martin Flodin	Född 1886

Martin Flodin och hans hustru Beda bodde i

Fd. banvakten Martin Flodin med min hustru utanför Averby banvaktsstuga någon gång i början av 1950-talet.

stugan i över 40 år. Martin arbetar hela tiden fram till sin pensionering vid järnvägen som banvakt med ansvar för sträckan från Averby till Glottra.

Hans hustru var under många år vägvakt, vilket innebar att hon skötte grindarna eller från 1944, bommarna över vägen till Bo som korsar järnvägen alldeles invid stugan.

Några år före 1930 läggs tegeltak istället för det tak som fanns från början. Omkring 1930 gjordes en större ombyggnad av stugan, utöver ommålning brädfodras stugan utvändigt.

Till stugan hörde en välskött trädgård där blommor och nyttoväxter bildade en lummig oas. En detalj som är ganska anmärkningsvärt för den tiden är markiserna på huset. Det åttakantiga lusthuset var ju också något rätt ovanligt för den tiden men har ju blivit väldigt populärt på senare tid.

Järnvägen var för dessa människor något väldigt viktigt och något man var lojal mot, detta visar sig bland annat när brunnen sinar och hälsovårdsnämnden i Hjortkvarn vill ålägga järnvägen att ordna vatten, men Martin Flodin stoppar detta för att han själv vill ordna detta

Beda Flodin och Asta Anderson utanför välskötta stugan omkring 1940. Trädgården som var viktig för Beda och Martin innehöll både blommor och grönsaker.

Martin Flodin på dressinen i backen mot Hjortkvarn.
Någon gång på 40-talet

direkt med baningenjören. Vattenfrågan löstes så småningom, men under tiden fick han och hans hustru transportera vatten på dressin från Hjortkvarn. Stugan hade under alla år ingen bykstuga vilket bör ha varit ett stort problem, speciellt för dem med stora familjer. På senare tid

så görs försök att ordna bykstuga i anslutning till alla banvaktsstugor, men på grund av att det är problem att få fram tillräckligt med vatten till Averbys banvaktsstuga så ordnas i stället med tvättmöjlighet i Hjortkvarn vilket inte alltid kan ha varit praktiskt eftersom, man hade drygt 1 km till stationen.

Martin och Beda bor kvar i stugan efter hans pensionering från järnvägen. Beda fortsätter som vägvakt fram tills att han och hans hustru flyttar in till Hjortkvarn. Martin Flodin avlider 1960 och hans hustru Beda går bort 1964.

Text och fotosamling Bengt-Åke Rudström

Martin och Beda Flodin fotograferade i kammaren,
omkring 1945.

Averbys banvaktsstuga som sommarhus 1999 Foto Bengt-Åke Rudström